

HET GEHEIM VAN DE OUDE TOREN

„Wat wordt het al donker”, zegt Joop tegen zijn broer Koen.

De twee jongens komen samen uit de jongensclub. Het is woensdagavond. Een koude noordoostenwind waait hun tegemoet als ze samen de oude rivierdijk op lopen. Het regent een beetje. Ze kijken naar de rivier. Het water is heel hoog. Het klotst tegen de dijk. De jongens kunnen de overkant haast niet meer zien. Ze weten wel dat daar het water over de uiterwaarden stroomt tot vlak bij de snelweg.

Hier en daar steekt de kruin van een boom boven het water uit. ‘s Zomers staat zo’n boom droog op het gras. Nu staat de hele stam onder water. „Kijk”, zegt Koen, „daar ligt een schip voor anker”. De jongens turen naar de overkant. Ze zien de lichten van een grote rijnaak. „Ja”, zegt Joop, „het ligt stil. Waar zou het op wachten? Hier valt toch niets te lossen of te laden?” Koen haalt z’n schouders op. „Kom”, zegt hij, „laten we doorlopen”. De dijk maakt een flauwe bocht naar rechts. Een eindje verder rijst het donkere gevaarte van de oude toren op. Het is een zware, dikke toren, tegen de dijk aangebouwd. Vroeger stond de dorpskerk tegen die toren aan. Maar die is een paar honderd jaar geleden door brand verwoest. De nieuwe kerk is honderd meter dichter naar de Dorpsstraat gebouwd. Een kerk zonder toren. Toch doet de oude toren nog dienst. Elke zondagmorgen en -avond luidt de klok in de toren. Ze nodigt de mensen uit naar de kerk te komen. Maar op deze woensdagavond is de toren stil. Zwaar en machtig staat hij daar, als een trouwe wachter. Stil en donker.

“Zag jij dat?”, zegt Koen ineens tegen Joop.

“Wat dan?”

“Ik zag licht in de toren”, fluistert Koen opgewonden. “Onmogelijk”, zegt Joop. “Daar is nu toch niemand?”

Inderdaad is er woensdagsavonds nooit iemand in de toren. Alleen ‘s zondags. Dan luidt de koster de klok, trekkend aan het klokkentouw.

De jongens komen dichterbij de toren. Plotseling knippert er een lichtje in het donker. Het gaat meteen weer uit. Dan zien de jongens een flauw schijnsel door het kleine raampje naast de deur van de toren.

“Daar is iemand in de toren”, zegt Joop. “Ja”, knikt Koen. De jongens staan stil. Een koude windvlaag bolt hun jacks. Ze merken het niet. Wel zien hun verbaasde ogen dat de zware deur van de toren, vóór hen, knarsend open en dicht gaat. Het licht is uit. Maar in de schemer van de vallende avond ziet het tweetal de schim van een

man. Hij houdt een dikke tas tegen zich aan. Snel loopt hij de dijk over. Naar het water. Nu zien de jongens pas dat er een boot ligt. Vlak tegen de dijk. Het is een kleine motorboot. Ze zien hoe de man in de boot stapt. Daar is vast nog een andere man, want onmiddellijk start er een motor. De boot maakt zich los van de dijk, vaart de rivier op.

Koen en Joop rennen naar de plek waar ze de man zagen. Ze kijken de boot na. Hij koerst naar de overkant. Daar ligt de rijnaak, weten ze. Hun ogen turen door het donker. Ze zien weinig. Het scheepje voert geen licht! Toch zien ze hoe de boot de rijnaak bereikt. Twee mannen klimmen aan boord.

“Kom, Joop”, zegt Koen, “naar de toren”.

Maar de zware deur van de toren is dicht. Er is niets bijzonders te zien.

Als de jongens thuis komen, vertellen ze direct aan vader en moeder wat ze gezien hebben. Vader luistert aandachtig.

“Dit is een vreemde zaak, jongens”, zegt hij. „Ik bel toch even de politie”. Hij loopt naar de telefoon. De jongens horen hem vertellen wat zij beleefd hebben.

Even later gaat de telefoon. Vader neemt hem aan. De jongens horen hem zeggen: “Dat is goed”. Vader zegt: “De politie wil een kijkje nemen in de oude toren. Ze willen dat jullie mee gaan. Straks komt een politiewagen jullie halen”.

Koen en Joop vinden het prachtig. Mee met de politie. Dat is even spannend, zeg.

Na een half uur gaat de bel. Een politieman stelt zich voor: „Huiberts”. Snel stappen Koen en Joop in. Zij zitten op de achterbank. Voorin, naast meneer Huiberts, zit nog een politieman. “Ik ben rechercheur Visbeek”, zegt hij.

Langzaam rijdt de auto over de smalle rivierdijk en stopt vlak naast de toren. Het regent nu hard. De jongens stappen uit. Ze kijken weer naar de overkant van de rivier, speurend naar de rijnaak en de motorboot. Maar er is niets te zien.

“Ze zijn weg”, zeggen de jongens. “Kom mee”, zegt meneer Huiberts.

Met z'n vieren lopen ze naar de deur van de toren. Meneer Visbeek steekt de grote sleutel in het roestige slot. Die sleutel heeft hij bij de koster gehaald. Kreunend gaat de deur open. De mannen hebben allebei een helder schijnende staaflamp. Het torenhok baadt in een zee van licht. Er staat niet veel bijzonders in die ruimte. Een paar bezems, tuingereedschap, een stapel oude jute zakken, een vuilnisbak. Midden daartussen hangt het klokkentouw omlaag. Joop denkt: ik wou dat ik de klok mocht luiden!

De beide politiemannen zijn ervaren speurders. Ze doorzoeken de kleine ruimte centimeter voor centimeter. Niets ontsnapt aan hun aandacht. In de hoek staat tegen de muur een grote, houten bak met een deksel. Meneer Visbeek tilt het deksel omhoog. Hij schijnt met zijn lantaarn in de bak. Zand. Dat wordt 's winters gebruikt, wanneer het glad is door sneeuw of ijzel, om op de dijk te strooien. Meneer Visbeek duikt met zijn rechterarm in de bak. Hij woelt in het zand. Wat denkt hij te vinden? De jongens zien gespannen toe. "Ha!", roept Visbeek plotseling. "Beet!"

Van onder het zand haalt hij een plastic zak tevoorschijn. Beide mannen richten hun lantaarn er op. Ze trekken de zak open. Meneer Huiberts roept: "Heroïne!" Vlug inspecteren de mannen nog eens de bak. Maar meer zit er niet in. Dan gaat het viertal de toren uit. "Een goede vangst, jongens", lacht meneer Visbeek. "Jullie hebben ons een heel goede dienst bewezen. Welbedankt".

Het is die avond laat geworden. Vader heeft met verbazing naar hun verhaal geluisterd. Hij legt aan Koen en Joop uit wat heroïne is en wat een gevaarlijk spul dat is. "Het wordt uit het buitenland gesmokkeld en voor veel geld doorverkocht over heel Europa. Dat is slechte handel en streng verboden. Want heroïne is een verdovend middel. Veel jonge mensen zijn er aan verslaafd geraakt en kunnen het niet meer missen. Ze gaan zelfs stelen om aan geld te komen om het spul te kunnen kopen. De heroïne verwoest hun gezondheid. Mensen die in verdovende middelen handelen, verdienen veel geld ten koste van anderen, En dat is nu wat de bijbel bedoelt met 'je naaste kwaad doen'..

De jongens zijn er van onder de indruk.

Stil gaan ze naar bed. Voor het eerst van hun leven kwamen ze in aanraking met misdadigers. Waar zouden die nu zijn?

Twee dagen later wordt er gebeld. Het is al weer avond, maar de jongens zijn nog niet naar bed. Allebei zitten ze aan hun huiswerk voor school.

Het is een bekende. Meneer Huiberts. "Ik heb goed nieuws, jongens", lacht hij. "Ze zijn gepakt!"

Hij vertelt hoe het gegaan is: "Ik heb de rivierpolitie ingelicht. Die heeft de rijnaak bij Zevenaar onderzocht. Speurhonden zijn mee aan boord gegaan. Die zijn er op afgericht sommige verdovende middelen te ruiken. En de heroïne is gevonden! Drie mannen zijn gearresteerd. Ook de Duitse politie is gewaarschuwd. Want het was een Duits schip. De politie hoopt nog veel meer verboden spul te vinden. We hebben nu

een spoor. En jullie hebben ons op het spoor gebracht.”

De jongens zijn enthousiast. Moeder luistert mee. In haar hart is een stil dankgebed. Haar jongens waren dicht bij gevaarlijke misdadigers. Gelukkig is hun niets overkomen. Koen en Joop bekijken trots het cadeautje, dat de politieman hun gaf: allebei een prachtige zaklantaarn.

A. R. Maatsman

K&E1994AR